

Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент,
Ярошук М. О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СЕРТИФІКАЦІЯ В ГАЛУЗІ АВІАЦІЇ ТА ЇЇ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Законом України «Про підтвердження відповідності» [1] під сертифікацією визнається як процедура, за допомогою якої визнаний в установленому порядку орган документально засвідчує відповідність продукції, систем якості, систем управління якістю, систем екологічного управління, персоналу встановленим законодавством вимогам (абз. 9 ч. 1 ст. 1).

Відповідність встановлюється на підставі результатів сертифікаційних робіт: розрахунків, моделювання, аналізу досвіду експлуатації зразка або його прототипів і сертифікаційних (лабораторних, стендових, наземних і льотних) випробувань зразка. Сертифікаційні роботи проводяться відповідно до діючих методів визначення відповідності. Зазначені методи підлягають схваленню Державною авіаційною службою України (Державіаслужбою України) і включаються до програм сертифікаційних робіт.

Правовою базою регулювання сертифікації авіаційної техніки є:

1) Повітряний кодекс України [2], в якому визначаються деякі правила та критерії для проведення сертифікації, наприклад, такі як схвалення типової конструкції виробів авіаційної техніки, їх компонентів та обладнання. Виходячи з цього, виріб авіаційної техніки серійного виробництва повинен мати сертифікат відповідного типу.

2) Постанова Кабінету Міністрів України від 03.10.1997 № 1095 «Про сертифікацію авіаційної техніки і її компонентів», метою якої є саме вдосконалення системи сертифікації авіаційної техніки та її компонентів. Відповідно до цієї постанови Міждержавному авіаційному комітетові дозволялося до завершення формування національної системи сертифікації авіаційної техніки згідно з чинними в Україні авіаційними правилами проводити спільно з Міністерством транспорту і Державною авіаційною адміністрацією України з видачею відповідних документів:

— сертифікацію типу повітряних суден транспортної категорії та їх компонентів, які розробляються та/або виробляються в Україні, а також сертифікацію виробництв авіаційної техніки;

— сертифікацію типу повітряних суден та їх компонентів, які розробляються та/або виробляються у країнах-учасниках Угоди про цивільну авіацію і про використання повітряного простору та призначаються для експлуатації в Україні, сертифікацію виробництв цієї авіаційної техніки, а також сертифікацію організацій, що розробляють

авіаційну техніку, за поданням Міністерства промислової політики [3].

3) Накази Міністерства транспорту України від 25 червня 2004 р. № 785 «Про затвердження Правил сертифікації цивільних аеродромів України» [4] та від 26 липня 2004 р. № 924 «Про затвердження Правил сертифікації аеропортів» [5]. Так, в Додатку I до підпункту 2.1.5. Наказу від 26 липня 2004 р. № 924 затверджено перелік об'єктів, обладнання та авіаційної наземної техніки, що підлягають обов'язковій сертифікації, серед яких, з урахуванням еколого-правових вимог, важливе значення мають: аеродром, радіотехнічне обладнання, авіаційна наземна техніка, авіаційні паливно-мастильні матеріали та спеціальні рідини.

4) Додаток 16 до Конвенції «Про міжнародну цивільну авіацію» від 7 грудня 1944 р., т. I, «Авіаційний шум» та т. II, «Емісія авіаційних двигунів». Відповідно до нього сертифікація щодо шуму здійснюється в залежності від типу та ваги літака в місцях взльоту, польоту та посадки, а сертифікація повітряних суден щодо викидів (емісії) шкідливих речовин авіаційних двигунів здійснюється безпосередньо до новостворених двигунів [4].

Тобто, проаналізувавши нормативно-правові акти, ми можемо зробити висновок, що сертифікація в авіаційній галузі – це відповідність зразка авіаційної техніки і його компонентів вимогам льотної придатності та охорони навколишнього середовища, що розповсюджений на даний зразок авіаційної техніки. Правове регулювання сертифікації у авіаційній галузі підтримується на достатньо високому рівні, оскільки законодавство приділяє сертифікації значну увагу та регулює її в повному обсязі. Адже, сертифікацію в галузі авіації доцільно визначити комплексною функцією управління, за допомогою якої засвідчується відповідність зразка авіаційної техніки, а також аеропортів (аеродромів), призначених для їх експлуатації, встановленим законодавством вимогам.

Література

1. Про підтвердження відповідності: Закон України від 17 травня 2001 р. № 2406-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2406-14>.

2. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

3. Про сертифікацію авіаційної техніки і її компонентів: постанова Кабінету Міністрів України від 03.10.1997 № 1095 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1095-97-%D0%BF>.

4. Про затвердження Правил сертифікації цивільних аеродромів України: наказ Міністерства транспорту України від 25 червня 2004 р. № 785 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0785-04>.

5. Про затвердження Правил сертифікації аеропортів: наказ Міністерства транспорту України від 26 липня 2004 р. № 924 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0924-04>.